

A FOGLALKOZÁSI REHABILITÁCIÓT TÁMOGATÓ ÁLLAMI DOTÁCIÓK HATÉKONYSÁG VIZSGÁLATA

Témavezető: Horváth Gyula, Póla Péter

Megbízó: Országos Foglalkoztatási Közalapítvány

Partner: Baranya Megyei Munkaügyi Központ Rehabilitációs Csoport

Készült: 2004

A foglalkozási rehabilitáció eszköz- és intézményrendszerének átfogó modernizációjára van szükség. A megváltozott munkaképességűek és fogyatékkal élők elhelyezkedési lehetőségei összetettek, sok tényezőtől függenek. A foglalkozási rehabilitáció komplex problémakör, s hatékony megoldások csak valós partnerség mellett képzelhetők el. A hatékonyabb megvalósításhoz a biztosítási rendszer átalakítása, vagy az egészségügyi ellátás finanszírozásának módosítása szükséges. Ennek tükrében a kutatás eredményeként az állami politika hatékonyságát javító szerteágazó intézkedési irányvonalak fogalmazódtak meg.

További ösztönzőkkel kell megcélozni az elsődleges munkaerő-piacon tevékenykedő munkáltatókat a megváltozott munkaképességűek és fogyatékkal élők foglalkoztatására, a munkahelyi integráció elősegítése érdekében. A megváltozott munkaerő-piac egyúttal új lehetőségeket is jelent az egészségkárosodottak előtt nyíló munkaalkalmak tekintetében. Az atipikus foglalkoztatási formák, mint pl. részmunkaidős foglalkoztatás, határozott időre szóló szerződések és megbízások és az alkalmi munka is rugalmas munkavégzést biztosíthat számunkra. A passzív pénzbeli juttatások nyújtásától el kell szakadni az aktív munkaerő-piaci intézkedések irányába. Ehhez elengedhetetlen a képzésekben való részvétel lehetőségének biztosítása.

Az a cél, hogy a fogyatékosok minél nagyobb számban léphessenek át az elsődleges munkaerőpiacra, akik nem felelnek meg a munkaerőpiac követelményeinek, a védett munkahelyek bővülő kínálatából választhassanak. A megváltozott munkaképességű munkavállalók munkaerő-piaci integrációja akkor lehet hatékonyabb, ha a támogatási rendszer egy megfelelően szabályozott rehabilitációs rendszerbe illeszkedik. A rehabilitációs

lehetőségek hatékony és egyben költséghatékony módja a megelőzés, a korai beavatkozás, a megfelelő munkahely kialakítása.

Az állam segítő szerepvállalása a célszervezeteknél – szabályozott keretek közötti - állami megrendelések formájában is megjelenhetne. Optimális lenne meghatározni egy kritériumrendszert, amely olyan feltételeket támaszt a célszervezetekkel szemben, amelyek teljesítése jól nyomon követhető és ellenőrizhető.

A helyi gazdaságfejlesztés eszközeiben, a helyi foglalkoztatási programokban a foglalkoztatási rehabilitáció sikeres megvalósításának lehetősége rejlik benne. A helyi önkormányzatok a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatási nehézségeinek oldásában a jelenleginél nagyobb szerepet vállalhatnak. Ez nehezen képzelhető el erősebb decentralizáció nélkül. Azok a központi kormányzati programok, amelyek a fejlesztési forrásokkal nem vagy csak korlátozottan rendelkező helyi önkormányzatok számára mentsvárat jelentenek, egyúttal a helyi kezdeményezések irányát is kijelölik, s ez sok esetben nem megfelelő. A civil szféra fokozottabb szerepvállalása indokolt.

Az EU gyakorlatához, irányelveihez is célszerű igazodni. Ez az igazodás szükséges, de nem kötelező, a helyi sajátosságok figyelembe vétele hangsúlyos kell, hogy legyen. Valamennyi tagországra jellemző törekvés ugyanakkor a segély helyett esély elv alkalmazása, melynek értelmében a passzív pénzbeli juttatások nyújtásától el kell mozdulni az aktív munkaerő-piaci intézkedések irányába.